

ESPLUGUES DE LLOBREGAT

Temple parroquial de Santa Maria Magdalena

Plaça Pare Miquel d'Esplugues, 1

08950 Esplugues de Llobregat

Arxiprestat: Sant Feliu de Llobregat

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Localització: El municipi d'Esplugues de Llobregat és, per extensió, el més petit de la comarca del Baix Llobregat. Fins l'any 1990 va pertànyer al Barcelonès. Limita amb els municipis de Barcelona, Cornellà de Llobregat, Sant Just Desvern, Sant Joan Despí i l'Hospitalet de Llobregat.

Datació: Parròquia existent des del 1059¹ quan comencen a sovintejar dades². L'any 1103³ es consagra una primera església a Esplugues⁴. L'església actual del segle XIX fou pràcticament derruïda durant la Guerra Civil. Oberta de nou al culte l'any 1949.

Estil arquitectònic: Eclecticisme

Descripció: Edifici d'una nau amb capelles laterals construïdes entre els contraforts. A la façana s'obre un rosetó de vidres acolorits, té porta amb llinda i timpà de mig punt. Al costat esquerre del temple s'alça el campanar, quadrat, amb quatre finestrals de mig punt, amb l'esfera del rellotge davant, i un cimbal de ferro per sostenir les campanes. L'obra és de maçoneria. L'any 2003 amb motiu dels 900 anys de la parròquia es va construir l'atri.

Història: l'any 1103⁵ es va consagrar una primera església romànica sota l'advocació de Santa Magdalena, però la vila es troba ja documentada al segle X en un document en el qual un home anomenat Dac deixa en herència a l'església de Sant Miquel Arcàngel de Barcelona unes terres i vinyes que posseeix en el terme d'Esplugues⁶. L'any 1059, Esplugues era un territori conformat per cases aïllades, vinyes i altres terres i enmig de tot això s'aixecà una petita capella per a satisfer les necessitats espirituals dels fidels. L'any 1379 es consagrà un altar dedicat a Santa Magdalena i un altre a Sant Mateu copatró de la vila. L'any 1503⁷. Segons sembla aquest nou edifici era d'estil gòtic decadent.

¹ Notes de Mn. Mas. Any 1089, abril, 23. Umbert fill de Geribert llegà a St. Pere del Cenobi de Barcelona les terres, vinyes i cases que té Bernat Brocart en la parròquia de Sta. Maria de Speluncha. Cart. St. Cugat n. 725.

² Notes de Mn. Mas. Any 1093, octubre, 5. Los conjugs Vitart fill de Samsó i Maria i los conjugs Donuci son germà i Remenga sa filla vengueren a Pere fill de Umbert una vinya situada a Bragada en la parròquia de Sta. Maria Despluges dins del Comtat de Barcelona. Arx. Cat. Lib. IV Antiq. n. 118.

³ Notes de Mn. Mas. Any 1103. Consagració de l'església de Sta. Magdalena d'Esplugues de Llobregat per Berenguer Bisbe de Barcelona. Arx. Episc. Dotialiarum vol. 7, f. 280

⁴ Transcripció de l'acte de consagració de l'església dins: *900 anys de la parròquia de Santa Maria Magdalena d'Esplugues de Llobregat*, [Esplugues de Llobregat] : Parròquia de Santa Maria Magdalena d'Esplugues de Llobregat, p. 33.

⁵ *900 anys de la parròquia de Santa Maria Magdalena d'Esplugues de Llobregat.*- [Esplugues de Llobregat] : Parròquia d'Esplugues de Llobregat, 2006, p. 33.

⁶ Ídem., p. 30-31. Original desaparegut. Document transcrit al llibre *IV Antiquitatum*, fol. 43, doc. Núm. 124. Arxiu Catedral de Barcelona.

⁷ Ídem., p. 41.

Dibuix ideal de la segona església parroquial i primera rectoria.⁸

Amb les reformes realitzades en aquesta època, es restauraren els altars dedicats a Santa Maria Magdalena i a Sant Mateu i se'n creà un de nou dedicat a la Mare de Déu del Roser. El campanar també patí modificacions i estrenà campanes, però no foren les definitives, ja que l'any 1679, el rector de la parròquia, Mn. Pau Pineda, va fer possible la col·locació de campanes noves.

Entre els anys 1844 i 1864 el temple es va ampliar. Es remodelà la façana, el campanar, les parets laterals, el baptisteri i dues capelles per cada costat de la nau central en una primera fase i, en una segona, el presbiteri, les sagristies i les altres capelles laterals.

Els dies 20 i 21 de juliol de l'any 1936 l'església parroquial de la vila d'Esplugues va ser cremada, el seu tresor robat, i destruït l'arxiu parroquial. Temporalment l'activitat parroquial es va traslladar al carrer Sometents. A primers de maig de 1939 s'iniciaren les obres de restauració. L'any 1941 es decidí fer també una ampliació del presbiteri i bastir la nova casa rectoral, es van reconstruir tots els altars i, a finals de 1945, es donaren per finalitzades les obres.

Primeres visites pastorals a Santa Maria Magdalena

1303, abril, 6 (dissabte). El bisbe Ponç de Gualba tonsurà, a la catedral de Barcelona, onze escolars dels quals n'hi havia un que era d'Esplugues⁹.

1305, febrer, 9 (dimarts). El canonge Ramon Emili visità Esplugues per delegació episcopal del bisbe Ponç de Gualba¹⁰

[...]

El 15 de juny de l'any 2004 una butlla del papa Joan Pau II decretava, sobre el territori de l'antic arquebisbat de Barcelona, la creació de tres noves diòcesis: Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. La nova diòcesi de Sant Feliu de Llobregat està formada per nou arxiprestats i dues vicaries: Vicaria del Llobregat que agrupa els arxiprestats de Bruguers, Montserrat, Sant Boi de Llobregat, Sant Feliu de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts, i la Vicaria del Penedès – Anoia –

⁸ Ídem., p. 43.

⁹ ADB, V.P. 1-2, fol. 23; M-N 15.

¹⁰ ADB, V.P. 1-2, fol. 23; M-N 15.

Garraf amb els arxiprestats d'Anoia, Garraf, Piera-Capellades i Vilafranca del Penedès. El bisbe titular de la diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és monsenyor Agustí Cortés Soriano que va iniciar el seu ministeri episcopal el 12 de setembre de 2004.

La primera visita pastoral del bisbe Agustí a la parròquia de Santa Maria Magdalena va ser el 18 de febrer de 2007.

Rectorologi

1214	Gerard, clergue
1248	Alegret, clergue
1304 - 1307	Francesc Clota
1307 - 1309	Pere de Llinars
1309 - 1318	Guillem de Viladomeger
1318 - 1340	Berenguer de Déu
1340 - 1355	Bernat Condat
1355 - 1361	Bernat Ceronat
1361 - 1366	Pere Solà
1366 - 1399	Antoni de Bellsolà
1399 - 1407	Gabriel Serra
1407 - 1411	Bernat Serra
1411 - 1416	Joan Despuig
1416 - 1428	Salvador Tolrà
1428 - 1453	Antoni Ferrer
1453 - 1459	Pere Bellver
1459 - 1468	Joan Ballester
1468 - 1489	Joan de Pont
1489 - 1518	Miquel Grero
1518	Jaume Victòria
1529	Pere Coromines
1529 - 1536	Joan Escala
1536 - 1541	Baltasar Terré
1541	Gaspar Terré
1558	Francesc de Cordelles
1558 - 1565	Arcàngel Mercader
1565 - 1577	Francesc Gras
1577 - 1583	Lluís Palmer
1583 - 1590	Joan Boxeda
1590	Gervasi Almosellas
1590 - 1605	Antoni Pau Viver
1605 - 1609	Antoni Mir
1609 - 1612	Jaume Masclans
1612 - 1648	Miquel España
1648 - 1654	Joan Marot
1654 - 1676	Joan Jordà
1676 - 1677	Francesc Marés
1677 - 1703	Pau Pineda
1703 - 1707	Joan Bover
1707 - 1742	Felip Subirà
1742 - 1745	Bartomeu Escolà

1745 - 1760	Antoni Codina
1760 - 1796	Manuel Axius
1796 - 1801	Gaspar Fustea
1801 - 1824	Vicens Janer
1824 - 1846	Josep Ribes
1846 - 1853	Antoni Barrera
1853 - 1877	Josep Campàs
1877 - ?	Pau Serra

[...]

1991 - 1995	Antoni Oliete Calzada
1995 -	Xavier Armengol Siscars

Abreviatures

ADB Arxiu Diocesà de Barcelona
V.P. Visites pastorals

Bibliografia

900 anys de la parròquia de Santa Maria d'Esplugues.- Esplugues de Llobregat : Parròquia de Santa Maria Magdalena, 2006.

ADB, *Parròquies i arxius*, 5 (351-399)

Carbonell, Esteve, *Esplugues de Llobregat : monografia històrica.* – Barcelona : Tip. Emporium, 1949.

Martí i Bonet, Josep, *Speculum Novum Titulorum Ecclesiae Barchinonensis*, V.III. Bisbat de Sant Feliu de Llobregat.

Mas, J. Notes, *Notes històriques del Bisbat de Barcelona*, (Barcelona 1906-1921). 13 volums.

Recursos electrònics

Generalitat de Catalunya. Direcció General del Patrimoni Artístic i Arquitectònic.
<http://extranet.cultura.gencat.cat/eGIPCI>